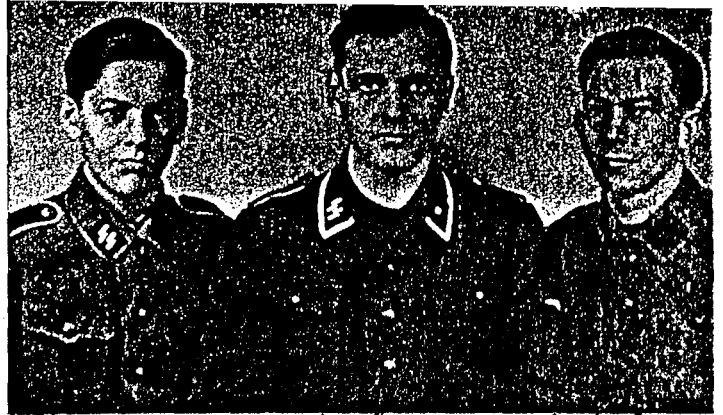

UNIOR:

hver tyske leger lindrer nordmenns smerter

»UTSYN» besøker sårede norske frontkjemper i Tyskland

105922

Håkon Glosli, Torv Blasi, Ole Venås
Her ser vi et bilde av tre av de norske frontkjemperne vi besøkte, bli dem de to brødrene som det berettes om i artikkelen

Da lokomotivet vårt stønnende manner seg opp til å ta den siste høyden, forynner sprø klokkeslag fra den lille steinirken at dagen er iferd med å dø hen. Et nattgyldent skjær forskjønner de skiferledde småhus som kanter hovedgaten i denne landsbyen »et sted i Tyskland«, en andsby hvis mannlige innbyggertall ikke vare har holdt seg under krigen men endog er steget, og det nettopp på grunn av denne, il det svake skjønns udelte begeistring.

Mens nemlig de fleste slike småsteder er i landet er praktisk talt uten mannlige ungdom for tiden, byr denne landsbyen et olig og sikkert hvilested for sårede soldater fra alle de europeiske land som deltar i det moderne korstog mot den kristne tankes bitreste fiender, og soldatene preger da også fullt ut bybildet. Også norske frivillige ligger på lasarett her, og det er dem vi er dratt ut for å besøke. —

En lyslugget kraftkar fra Østfold med Unterscharführerens sølvhvite snor om jakkekraven er akkurat iferd med å ta knekken på et måltid som kan skremme noen hver. En bjørnelabb nesten knuser våre spinklere skrivhender, det synes ikke å mankere denne karen synderlig meget i øyeblikket. Uten å legge vekk brødiskiven eller et eneste øyeblikk tenke på å renonsere på kaffekoppen, forteller han om hvorfor han ligger her; det er som legger han selv ikke særlig brett på det som hendte men tar det som noe der uvegerlig hører til frontlivets «kyggesider».

»Det var ved Narva,« sier han i en lett tone, men det fjerne blikk forteller at han atter opplever de fryktelige minuttene som gikk forut før man fikk samlet ham opp. »Vi hadde ordre om tilbaketrekning til et nærmere bestemt sted, hvor vi skulde ta inn i de tomme husene som sto der og gjøre alt istand til forsvar. Ja, husene var gode de, synd å si annet, og med gruppen min hadde jeg okkupert det aller beste hvor det tidligere hadde bodd bare offiserer. Humøret steg, her var bad og her var stekepanne, og her var potetene vi noen timer før hadde »organisert«. I gledesrusen over å finne slike sivilisasjonens goder som bad og stekepanne, oiet vi ikke tanke for at fienden kanskje kunde snike rundt i nærheten.

Men så spilte orkesteret hans opp, og jeg skal hilse og si at potetene ble mer enn velstekte. Ingen frontsoldat tar noe hensyn til at vindusrutene går, men da taket plutselig fant det for godt å si så langt ned at det kunde hvile på skuldrene mine, da gikk det en tanke for vidt. Jeg husker ikke så nøye det som hendte de etterfølgende minuttene, da jeg først kom til meg under oppsamlingen mens kameratene mine drev på med i ordets egentligste forstand å støve

meg av og befri meg fra kalkens og murbrokkes knugende favntak. Men jaggu hadde de ikke klart å få hull i hodet på meg først.»

Vi forstår at det ikke blir mere å hale ut av ham, men så kommer den yngre broren som ligger på lasarett i en annen by og bare er på besøk et par dager. De to har ikke sett hverandre på aldri så lang tid, til tross for at de var i samme frontavsnitt om det enn var et godt stykke mellom dem. Bolsjevikene ga dem nemlig aldri anledning til noen konversasjon. Gleden over gjensynet er selvsagt stor, men det står så mange kamerater rundt om at de sjenerer seg nesten. Den yngste broren lå et stykke bak et maskingevær som bjeflet så iltret som den sinteste bulldogg mot de røde, mens den ene førsteskyltteren etter den andre ble båret såret vekk. Han kom som fjerdemann i deres hull, og det varte ikke lenge før granatsplinter hadde lammet venstre armen. De to brødrene kan imidlertid være oppe og rusle ute og er glad for det, om de enn regner med at lasarettoppholdet kan bli av lengere varighet.

I en landsby »et annet sted i Tyskland« stifter vi det første bekjentskap med det trauste Gudbrandsdalsmålet. En Ringebug er ganske sjelden på hånden tross alt han selv har opplevd ved fronten. Kriminalromanens skurk er nemlig akkurat iferd med å begå sitt femte uoppklarlige mord, men det er ikke et sekunds nølen med å hisse seg ned og stikke skurken og romanen i hyllen når det er besøk av landsmenn. Han hører til de lykkelige som har lesestoff, men det er dessværre ikke alle som har det. Ingen som ikke har truffet disse guttene på lasarettene i det fremmede vet hva det vil si å ligge glanende ut i tomme luften dag og natt uten et eneste blad, en eneste avis å kikke i.

Gudbrandsdølen er enno så inderlig forbannet — som han selv uttrykker det på ekte norsk — på den skytteren som saft gjemt som en ape oppe i treet og tok ham på kornet så kulen gikk tvers gjennom brystet, og treffer de to hverandre igjen så blir det ikke hyggelig å være russer. For no venter nemlig nordmannen på å bli utskrevet som innsatsdyktig igjen så å si hvert øyeblikk, og han har svoret blodig hev. Først var han med i Legionen, og gikk så over i Pansergrenaderregimentet da dette dro ut. Da han fikk kula som satte ham ut av spillet for en stund, befant han seg imidlertid i »Hollenderkompaniet«, hvor han selv stolt peker på som sin største bedrift at han greiet å »organisere« sier og skriver

tre piper, som i øyeblikket ligger tomme og kalle på bordet da hans helbredstilstand ikke er forenlig med nikotin enno. Men de kan være greie å ha, sier han, og griper glupsk etter romanen da vi tar avskjed.

I et av det tyske luftvåpens store lasaretter — igjen et annet sted i Tyskland — treffer vi en Rottenführer fra Telemark. Hadde Gudbrandsdølen nok å lese på, så har denne desto mindre, men det øyeblikkelige savn blir avhjulpet, og no gler han seg til avispakken som er undervegs. Geværkølen har vært slemmere mot ham enn mot de andre. Den gikk inn på den ene side av ansiktet og ut igjen på den andre, men på skrå oppover via nesene, hvilket har medført en temmelig ubehagelig bandasje- ring av dette ansiktspartiet med nesestiller og tynne rør.

Men humøret hans behøver ingen stiller, det er framleis der som hos de andre sårede nordmennene. De er alle fulle av ros og lovord over behandlingen, over legene og sykesøstrene, som ikke sparer seg til noen tid for å lindre smertene og lappe sammen de sønderskutte deler med et resultat som får en legmann til å stå måpende overfor disse medisinske mirakler. Dette lasarettet især er utstyrt med de mest moderne og sinnrikt uttenkte og konstruerte innretninger, men det står ikke alene.

Aldri har vel de barmhjertige riddere av Æskulapstaven høstet slike rike frukter av sitt utrettelige arbeide som nettopp under denne krigen, aldri har de vel snytt mannen med ljåen for så mange sjeler som no. Vi har no selv fått et innblikk i hva det gjøres for de sårede soldatene, og vi kan stå fram før de norske frivilliges pårørende med god samvittighet og si dem de beroligende ord at på de tyske lasarettene får soldatene den ypperste hjelp som ytes kan av menneskelig viten og menneskelig hånd.

Vi har besøkt flere norske, men det vilde føre for langt å nevne dem alle. Ved vårt lille utplukk her har vi ment å ville skildre den tonen, det lyse humøret som tross deres lidelser dog allikevel alltid er å finne hos dem. Vi har ment å legge våre lesere på hjertet at de sender alt de kan av lesestoff, i første rekke vel kanskje lettere saker, til disse unge guttene. Og vi vilde understreke den stemning som hersker hos våre frivillige, en optimisme som mange friske mennesker heime kunde ha grunn til å misunde dem.

Bøker kan lettest sendes til NS Utenriksorganisasjon, Stortingsgaten 12, Oslo, som besørger dem videresendt til de sårede.

UTSYN

x) Torv Blasi

xx) Ole Venås

xxx) Håkon Glosli